N°. 72. A°. 1834.

DINGSDAG, DEN 9den SEPTEMBER.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 2 *September* 1834.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de zetting van het Brood bepaald is, als volgt:

Het BROOD van 8 Cents, moet wegen 9 Oncen.

En dat van 4 Cents 4 Oncen en 1 Lood.

Wordende alzoo alle Broodbakkers gelast, zich daarna te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

PARAMARIBO, DEN 6 SEPTEMBER 1834.

Op aanstaande Dingsdag den 9den dezer, ten huize van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal geen *avond-gezelschap* zullende worden afgewacht; zoo heeft de ondergeteekende de Eer, zulks ter kennisse van het Algemeen te brengen.

De Eerste Luitenant Adjudant,
R. H. ESSER.

Correctionnele Regtbank.

De Brieven, Verslagen en Advertentien, welke Johanna Elisabeth de Bruine, Wed. van Franciscus Laurentius Wierdels heeft uitgegeven en in openbare dagbladen doen plaatsen, hebben aan hare klagten tegen eenige ingezetenen dezer stad zoo veel ruchtbaarheid gegeven, dat het voor het Publiek niet onbelangrijk zal zijn, hier het vonnis te vinden, hetwelk op den 5den Junij ll., door de Correctionnele Regtbank alhier is uitgesproken tegen gemelde Wed. Wierdels, en waarbij dezelve is schuldig verklaard aan *Laster*. Eene afzonderlijke vermelding der feiten zal overbodig zijn, omdat dezelve met voldoende naauwkeurigheid in het vonnis zelf zijn omschreven.

De Regtbank, enz.

Overwegende dat het zoo ten processe als uit de erkentenis der beklaagde blijkt, dat zij is Schrijfster van dertien gedrukte Brieven, betreffende de Plantagien *Waterland*, *Adrichem*, *Palmeribo* en *Surnimombo*, mitsgaders van een Stuk, getiteld: *Verslag* wegens de rekening en verantwoording der Directie van gezegde Plantagien;

Overwegende, dat het mede blijkt, dat de beklaagde in de *Amsterdamsche Couranten* van 25 November en 21 December 1833, van 4 en 18 Januarij, 1 en 15 Februarij en 1 en 22 Maart 1834, het Publiek van het bestaan dier Brieven heeft kennis gegeven, met bijvoeging dat dezelve in de Zwanenburgerstraat, ten haren huize verkrijgbaar waren, ten gevolge van welke aankondigingen die Brieven even zeer verspreid en in omloop gebragt zijn, als door de toezending derzelve aan onderscheidene personen, door de beklaagde gedaan;

Overwegende dat in gemelde Brieven de Heer G. Blancke, onder anderen wordt beticht van *bedrog*, — *bedriegelijke Administratie nopens gemelde Plantagien*, — *bedrog door valsche Boeken*, — *diefstal, schelmerij, meineed*, — *dat zijne handelwijze veel slimmer is, dan gewone dieverij*, — *dat hij het geld van de Schrijfster in zynen zak geborgen heeft, en dat hij den eigenaar wilde verwijderen om te beter te kunnen stelen;*

Overwegende dat in gemelde Brieven aan den Heer Mr. J. J. Uitwerf Sterling, onder anderen wordt ten laste gelegd, *dat hij de handen in één slaat met Blancke*, — *keurt de bedriegelijkheid goed*, — *spreekt in het voordeel van bedriegers*, — *teekent eene rekening goed, waarvan de onechtheid hem was gebleken*, *keurt de opmaking van valsche Boeken goed*, — *heeft een plan van berooving op touw gezet en doorgedreven*, — *heeft als regter de bedriegers ondersteund*, — *schendt den eed, eenmaal plegtig gezworen*, enz., enz.

Overwegende dat alle deze te-lastleggingen, die blijkbaar volgens Art. 368 van het Wetb. van Strafregt valsch zijn, en tot staving van welke, de beklaagde hoegenaamd geene behoorlijke bewijzen leveren kan, volkomen zijn vallende in de termen van Art. 367 van gemeld Wetboek, als inhoudende onwaarachtige daadzaken, die, ingeval zij bestonden, de Heeren Blancke en Sterling niet alleen aan den haat en de verachting hunner medeburgers, maar aan Correctionnele vervolgingen zouden blootstellen, en welke te-lastleggingen door toedoen der beklaagde ten verkoop aangekondigd, werkelijk gedrukt, verkocht en in omloop gebragt zijn.

Verklaart Johanna Elisabet de Bruine, Wed. van Franciscus Laurentius Wierdels *schuldig* aan *Laster*. Gezien Art. 367, 368, 370 alinea 2, 371 alinea 3 en 374 van het Wetb. van Strafr. Gelet op Art. 42 en 52 van hetzelfde Wetb. en op Art. 194 van het Wetb. van Crimin. Instructie,

Condemneert Johanna Elisabeth de Brnine, Wed. van F. L. Wierdels, tot ééne maand gevangenis en tot de betaling eene geldboete van *f* 25 en in de kosten, ontzegt haar, na expiratie van voormelde gevangenisstraf, gedurende vijf jaren de regten vermeld bij Art. 42 van het Wetb. van Strafregt.

Ordonneert de Suppressie der bovengemelde lasterlijke geschriften en gelast dat de in beslag genomen exemplaren derzelve zullen worden verscheurd en vernietigd.

(*Nieuwe Amsterdamsche Courant.*)

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen, tot en met den 8 Julij ll.

Frankrijk.

PARIJS, 5 Julij. Het zoo veel ter sprake zijnde *Quadruple Alliantie-Traktaat*, is vervat in de volgende bewoordingen:

Hare Majesteit de Koningin-Regentes van Spanje, gedurende de minderjarigheid harer dochter Isabella II. Koningin van Spanje, en zijne Keizerlijke Majesteit de Hertog van Algarvie, in naam der Koningin Donna Maria II;

Innig overtuigd dat de belangen en de zekerheid der beide kroonen de onmiddellijke en krachtdadige aanwending vereischen der vereenigde wederzijdsche pogingen, ter beëindiging der vijandelijkheden, die, indien zij aanvankelijk tot doel hadden den troon harer Portugesche Majesteit omver te werpen, thans steun en bescherming verschaffen aan de misnoegde onderdanen van het Koningrijk Spanje; verlangende gezegde Hunne Majesteiten, te voorzien in de tot herstel van den vrede en der innerlijke welvaart noodige middelen, en tevens op weerkeerig verbondene en hechte grondslagen de toekomst der beide Staten te bestendigen, zijn zij overeengekomen hunne krachten te vereenigen, met oogmerk om den Infant Don Carlos van Spanje en den Infant Don Miguel van Portugal te noodzaken het gebied van laatstgemeld Koningrijk te verlaten.

Ten gevolge dezer overeenkomst hebben HH. Majesteiten, Regenten, zich gewend aan HH. MM. den Koning der Franschen en den Koning van Groot-Brittanje en Ierland; beide laatstgenoemde Vorsten, in aanmerking nemende het belang, hetwelk zij ten allen tijde stellen moeten in de veiligheid der

Spaansche Monarchie, en bezield door de levendigste begeerte om mede te werken tot het vestigen van den vrede, zoo wel op het schier eiland als in Europa, en zijne Britsche Majesteit bovendien bedenkende welke bijzondere verpligtingen voortvloeijen uit zijne aloude alliantie met Portugal, hebben bewilligd te handelen als deelnemers in gezegd traktaat.

Te dien einde hebben HH. MM. hunne Gevolmagtigden benoemd in de volgende orde:

H. M. de Koningin Regentes van Spanje, Don Manuel Fernandez de Pinedo, Conde de Villa, Paterna y de Florida Blanca, Haren Gevolmagtigden Minister bij Z. B. M.;

Z. M. Koning der Franschen, den Hertog de Talleyrand, zijnen Gezant bij het Hof van Londen;

Z. M. de Koning van Groot-Brittanje en Ierland, den Burggraaf Palmerston, zijnen Minister van Buitenlandsche Zaken;

Z. Keiz. M. de Hertog van Braganza, Don Christobal Pedro de Moraes Sarmento, zijnen buitengewonen Gezant aan het Hof van Londen;

En zijn de Gevolmagtigden overeengekomen over de volgende artikelen:

Art. 1. Z. Keiz. M. de Hertog van Braganza, in naam der Koningin Donna Maria, verpligt zich om alle de ter zijner beschikking staande middelen in het werk te stellen om den Infant Don Carlos van het Spaansche grondgebied te verdrijven.

Art. 2. H. M. de Koningin van Spanje, verzocht en uitgenoodigd door Z. Keiz. M. den Hertog van Braganza, buitendien zeer billijke en zeer zwaarwigtige grieven tegen den Infant Don Miguel hebbende, ter zake der ondersteuning door hem aan den Infant Don Carlos van Spanje verleend, verbindt zich om op Portugeesch grondgebied te doen oprukken het toereikende en benoodigd getal Spaansche troepen, om mede te werken met die van Z. Keiz. Majesteit, ten einde Don Carlos van Spanje en Don Miguel het Portugeesch gebied te doen verlaten; verbindende zich wijders de Koningin van Spanje om, voor Hare rekening en zonder eenige kosten voor Portugal, de Spaansche troepen te onderhouden, welke troepen allerwege zullen ontvangen en behandeld worden als de troepen van Z. Keiz. M. den Hertog van Braganza; en H. M. verbindt zich om hare troepen van het Portugeesch grondgebied terug te trekken, op hetzelfde oogenblik waarin de verdrijving der gezegde Infanten zal zijn volvoerd, en de tegenwoordigheid dier troepen niet meer door Hare Allergetrouwste Majesteit van Portugal zal worden verlangd.

Art. 3. Z. M. de Koning van Groot-Brittanje verbindt zich om, door het aanwenden van maritieme strijdkrachten, mede te werken tot bevordering der, krachtens het tegenwoordig traktaat, vereischte verrigtingen en besluiten.

Art. 4. In het geval, dat door de hooge contracterende partijen Frankrijks medewerking zoude worden noodzakelijk geacht, verbindt zich Z. M. de Koning der Franschen al datgene te doen, wat hij en zijne doorluchtige bondgenooten in gemeen overleg zullen vaststellen.

Art. 5. De hooge contrakterende partijen hebben goedgevonden, dat, ten gevolge der in de voorgaande artikelen omschrevene attributien, onverwijld moet worden overgegaan tot het uitvaardigen eener verklaring, bij welke aan de Portugesche Natie de beginselen en het doel der onderhavige overeenkomst worde te kennen gegeven; en Z. Keiz. M. de Hertog van Braganza, bezield door de opregte begeerte om alle herinnering aan het verledene uit te wisschen, en rondom den troon zijner dochter de geheele natie te verzamelen, betuigt zijn voornemen om eene volkomene en algemeene amnestie uit te vaardigen ter gunste van alle de onderdanen Harer Allergetrouwste M., die, binnen een vast te stellen tijdsbestek, tot gehoorzaamheid zullen terug keeren, en de gezegde Regent betuigt insgelijks zijn voornemen om aan den Infant Don Miguel, zoodra deze zich buiten de Portugesche en Spaansche grenzen zal bevinden, een aan zijnen rang en zijne geboorte geëvenredigd inkomen te verzekeren.

Art. 6. H. M. de Koningin van Spanje betuigt, krachtens het tegenwoordig artikel, haar voornemen om aan Don Carlos, zoodra hij het Spaansche en Portugesche grondgebied zal hebben verlaten, een aan zijnen rang en aan zijne geboorte geëvenredigd inkomen te verzekeren.

Art. 7. Het tegenwoordig traktaat zal worden geratificeerd, en de ratificatien er van zullen, binnen eene maand tijds, of vroeger indien het zijn kan, te Londen worden uitgewisseld.

Ter bekrachtiging waarvan de vier bovengemelde Gevolmagtigden deze hebben onderteekend en daarop gesteld hun zegel, te Londen den 22sten April 1834.

De *Augsb. Allg. Zeitung* deelt het volgende artikel mede als het »*Oordeel van eenen Man van de Wereld*" over den grooten staatsman, die aan het hoofd van het Oostenrijksche kabinet staat, en onlangs zijnen 61sten geboortedag vierde.

Het kenteeken van onzen tijd is het wufte en vlugtige, het najagen van allerlei denkbeelden, droomen, meeningen, gevoelens, wenschen. Hetgeen gisteren vurig verlangd werd, en heden verwezenlijkt is, zal morgen opgehouden hebben en overmorgen vergeten zijn. Juist om deze reden moeten wij in deze tijden als eene zeldzaamheid den man beschouwen, die, de eenige onder al de staatsmannen van Europa, sedert vele jaren iets duidelijks gesproken of iets duurzaams daargesteld heeft, en deze zeldzaamheid is Prins Metternich. Koningrijken zijn ontstaan, hebben hunne loopbaan bewandeld, en zijn gevallen — de wereld is veroverd en uit hare boeijen weder verlost geworden — stelsels hebben zich op alle troonen verdrongen, geheele dynastiën zijn door oorlog en oproer weggespoeld; uit het Oosten en uit het Westen, van boven en van beneden, werd het staatkundige gebouw van Europa bedreigd, ondermijnd, bestookt. Tien malen verhief de revolutie zegevierend haren kop en tien malen zwichtte zij weder voor de wapenen of de meerdere kracht der waarheid; gebeurtenissen volgden elkander met eenen ongewonen spoed op, en de wereld was in hare grondzuilen geschokt. Metternich alleen bleef steeds dezelfde, hij bleef hetgeen hij was en hetgeen hij onophoudelijk zijn zal. Hoon, laster, valsche philantropie, verleiding, logentaal, bedreiging en geweld hebben zich tegen hem uitgeput, doch hem geen haarbreed van zijne loopbaan kunnen doen afwijken. Sommigen hebben hem van logentaal beschuldigd, en wereldkundig is het dat hij, het minst van alle staatmannen, een geheim maakte van zijne denkwijze, maar openlijk zeide hetgeen hij wilde. Anderen hebben hem allerlei kleingeestige listen, voorgewende plannen van verovering toegeschreven; doch zijn gedrag heeft al hunne aantijgingen gelogenstraft. Anderen wederom noemden hem eenen duisterling, en beschuldigden hem van hoog-verraad tegen de beschaving; zij, die hem echter van nabij kenden, zagen in hem het helderst denkend brein, den even ijverigen beminnaar en beschermer van kunsten en wetenschappen, als den beraden tegenstander van de droombeelden en van de afgodendienst onzer dagen. Honderd malen werd hem de spoedige ondergang van zijn stelsel voorspeld, maar zelfs de verraderlijke wapenen der spotternij konden hetzelve niet aan het wankelen brengen, en niet beletten, dat hetzelve, als het eenige gezonde en redelijke, zich nog gedurig staande houdt. Hoe dikwijls verbeelden zich zijne vijanden, dat hij in zijne bewegingen wankelde en beefde; maar zij zelven wisten wel dat zij onwaarheid spraken, en niet één hunner was er, die zulks geloofde. Dan eens zeide men weder: »hij vergeet de eigenlijke belangen van Oostenrijk; hij offert dezelve op aan eene denkbeeldige bestrijding der revolutie," — maar de belangen van Oostenrijk bleven in het oog gehouden, en de revolutie vond hem altijd gewapend en in het strijdperk; wanneer de bondgenooten hem verlieten, bleef hij alleen zijnen weg bewandelen; wanneer zij tot hem terugkeerden, vonden zij hem daar, waar zij hem verlaten hadden; kabinetten en volken naderden hem, verwijderen zich, kwamen weder terug, en allengskens moesten allen tot de bekentenis komen; Deze is een wezenlijke steun, bij welken kracht en duurzaamheid is! Levert onze tijd eene meer merkwaardige verschijning op? En niettemin zal dezelve eerst door de nakomelingschap naar waarde worden geschat.

— In eenen brief van den MAIN, in de *Augsb. Allg. Zeitung* komt het volgende voor: Van de onderhandelingen te Biberich betreffende Luxemburg verneemt men zoo goed als niets. Het blijkt genoegzaam dat de Koning van Holland zich niet wel schikken kan in datgene wat helaas een noodzwang is geworden. Het ware overigens te wenschen dat men nimmer hadde uit het oog verloren, dat het Groothertogdom Luxemburg een Duitsch Bondsland is, over hetwelk geene vreemde Mogendheden beschikken kunnen zonder zich in de innerlijke aangelegenheden van Duitschland te mengen. Het laatste tot Duitschland behoorende dorpvlek moet een *noli me tangere* voor vreemde Mogendheden zijn. Hierin ligt intusschen eene reden te meer om niet ten tweeden male in eenen misslag te vervallen, daar de vruchten van den eersten reeds wrang genoeg gemaakt hebben.

MENGELINGEN.

Redding uit de Kerkers der Inquisitie.

Eeuwen lang oefende de Inquisitie in Spanje en Portugal eene magt uit, die naamlooze ellende verbreidde. Duizenden, die in hare handen geraakten, werden allerysselijkst geplaagd, gepijnigd, verbrand. De geringste vermoedens, onbeduidende overijlingen, ingebeelde of verdichte misdrijven, dienden tot een wettisch voorwendsel, om eene menigte onschuldige lieden in de gevangenis te werpen, te beschimpen en tot wanhoop te brengen. Door die onregtvaardige handelwijze ontzeide men hun goed, eer en leven. De beklaagde kende nooit zijn' aanklager, en werd nooit met denzelven te gelijk gehoord. Hij moest het misdrijf, waaraan hij gezegd werd, schuldig te zijn, raden. Hoe men door de laaghartige verklikkers in de handen der Inquisitie konde vallen, toont de volgende geschiedenis.

Don *Stevan de Chieres* had in Mexico groote rijkdommen vergaderd, en was in het

1701 op weg, om naar Spanje hetwelk hij in zijne eerste kindschheid verlaten had, terug te keeren. Het schip, dat hem en zijne schatten droeg, liep de haven van Lissabon binnen, en *Estevan* zag zich genoodzaakt, eenigen tijd aldaar te verwijlen. Zijn huiswaard, verlokt door het goud van zijn' huurling, nam het besluit, om zich een gedeelte van hetzelve toe te eigenen, en besloot de Inquisitie bij zijn schurkenstuk te hulp te nemen. In de verwarring, die de aanklagt en de vastzetting van *Estevan* moest ten gevolge hebben, hoopte hij, een gedeelte van deszelfs schatten te verdonkeren. Zijn zoon, die zelf in Mexico geweest was en don *Estevan* aldaar gekend had, zou aangeven, dat deze, uit liefde voor een Amerikaansch meisje, zich zou hebben laten verleiden, om de zon aan te bidden: doch de vader zou er bijvoegen, dat zijn huurling nooit ter kerk ging, en zich dikwijls in zijne kamers opsloot, denkelijk om afgoderij te plegen. Deze aangift werd daardoor nog bevestigd, dat *Estevan* uit Amerika vele kostbare zeldzaamheden van natuur en kunst, waaronder verscheidene zonderlinge figuren waren, medegebragt, en de bedienden in het huis gewaarschuwd had, om ze niet aan te raken.

Den aanklagt geschiedde, en werd aangenomen, want de faam van *Estevans* rijkdommen was een voelvermogend lokaas. Hij werd 's anderen dags openlijk op straat aangehouden en weggebragt. Zijn bediende, een Neger, dien *Estevan* opgevoed had, en die zijn' meester kinderlijk beminde, volgde hem van verre, en zag, dat men hem in de gevangenis van het heilige geregtshof bragt.

Zamora, zoo heette deze trouwe dienaar, was een schrander brein, en begreep aanstonds, dat het op de schatten van zijn' meester gemunt was. Om er voor 's hands een gedeelte van te redden, liep hij dadelijk naar huis, maakte zich meester van een kistje juweelen en een' brieventasch, in welken, zoo als hij gemerkt had, groote schatten bevat waren. Hij vervoegde zich daarmede bij den Franschen Consul, die een vriend van zijn' meester was, en noodigd hem tot deszelfs redding uit. Deze liet onder het voorwendsel, dat het grootste gedeelte van *Estevans* goederen door Fransche kooplieden was verzekerd geworden, om zijne landslieden voor het verlies te bewaren, dadelijk beslag op al zijne goederen leggen, iets, dat hem door de regering niet kon geweigerd worden.

Het grootste gedeelte van het vermogen, bevond zich nu in veiligheid. Maar nu was het zaak, ook den eigenaar te redden, en hem aan die geduchte regtbank te ontrekken. *Zamora* besloot, het uiterste te wagen, en met zijn' meester te sterven, wanneer zijne pogingen mogten mislukken. Een plan ontworpen hebbende, begaf hij zich naar het heilige geregtshof, en verzocht, met den Groot-Inquisiteur te spreken. Men vroeg hem naar zijne begeerte, en hij zeide, dat hij de bediende van don *Estevan* was, en iets, zijn' meester betreffende, aan te brengen had. Hij werd binnengelaten, en bij den geheimschrijver, die het volle vertrouwen van den Inquisiteur bezat, gebragt. De vrome man was zoo even bezig, met zijn' kop chocolaad te drinken, en gaf eene jonge vrouw afscheid met de woorden: « Ga heen, mijne dochter, en zondig niet meer!"

Zamora stelde hem nu zijne zaak voor. Hij zeide, dat zijn meester hem al lang beloofd had, hem den Heiligen doop te laten ontvangen, doch dat dit door allerlei hinderpalen was verschoven geworden. Gaarne wilde hij zijne opgespaarde penningen (hier liet hij eene welgevulde beurs zien) er aan opofferen, wanneer hij dat geluk hoe eerder hoe liever kon verkrijgen. Tevens uitte hij den wensch, om, daar hij thans buiten bestaan was, in de dienst van het heilige geregt te treden. De secretaris vraagde hem naar zijne bekwaamheden, en *Zamora* antwoordde, dat hij iets van de kook- en tuinkunst verstond, maar dat hij voor het overige naarstig en gewillig was. Deze verzekeringen schenen den geestelijken heer bijzonder wel te bevallen; hij liet den hofmeester roepen, en gaf hem het jonge mensch over met den last, om behoorlijk zorg voor hem te dragen.

De trouwe Neger besteedde de eerste zes weken daaraan, dat hij zich overal bemind maakte. Hij bestudeerde vlijtig zijn katechismus, en deed al, wat in zijn vermogen was om zelfs den geringsten wenk van zijn' beschermer te voorkomen. Deze stelde hem den groot Inquisiteur voor, die hem insgelijks van zijne bijzondere gunst verzekerde. Voor het overige was hij gedienstig omtrent allen, die in het huis waren, at en dronk met hen, bemantelde gaarne hunne dwaasheden en deed alles, wat hun genoegen verschafte. Maar voornamelijk hield hij zich aan den opperste der gevangenbewaarders. Deze man had eene beminde, en *Zamora*, die bereidwillig menige van zijne dienstverrigtingen op zich nam, verschafte hem daardoor gelegenheid om haar dikwijls te kunnen bezoeken. Wanneer de wachters moede waren, dan waakte hij voor hen, kortte hun den tijd, door iets van zijn vaderland te vertellen, en, hetgeen hun het aangenaamst was, onthaalde hen dikwijls op wijn. Op zoodanig eene wijze verwierf hij zich volkomen vertrouwen, en hij had reeds toegang in meer dan vijftig kerkers gekregen, zonder nog dien van zijn' meester te ontdekken.

Eens bevond zich *Zamora* in de zaal der wachters, toen de opperste derzelve, na een briefje ontvangen te hebben, order gaf, om de wapens te nemen. Dit geschiedde telkens, zoo dikwerf een gevangene in het verhoor zou gebragt worden. Hij wilde zich verwijderen, de alcade zeide hem, dat hij kon blijven." Kom met ons," sprak hij, « in de bovenste verdieping, gij hebt het toch nog nooit gezien. « *Zamora* volgde hem met een hart, dat van vrees en vreugde sidderde, want hij hoopte, veelligt iets van zijn' meester te vernemen. Zijne hoop bedroog hem inderdaad niet; want naauwelijks waren eenige sterk gegrendelde deuren geopend, toen hij don *Estevan* in het midden van twee wachters den langen gang zag afkomen. *Zamora* plaatste zich alzoo, dat zijn meester hem zien moest, en legde den vinger op den mond. *Estevan* scheen hem verstaan te hebben, want hij ging met een' bedaarden tred voorbij, zonder de minste verrassing te laten merken.

Den tijd, dien *Estevan* in het verhoor doorbragt, maakte *Zamora* zich ten nutte, om den openstaanden kerker van zijn' meester in oogenschouw te nemen. Hij bemerkte met éénen oogopslag, dat hij door een enkel sterk tralievenster, op den tuin uitkomende, zijn licht ontving; en toen *Estevan* na verloop van eenige uren teruggebragt werd, stond *Zamora* weder op zijne vorige plaats. De alcade begeleidde den gevangene zelf, om hem in zijn' kerker op te sluiten; doch de dienstvaardige *Zamora* liep toe, en ontbief hem van deze moeite. Met een groot gedruisch sloot hij deuren en grendels, en reikte de sleutels over, nadat hij door de opening, door welke den gevangen het eten gereikt werd, ongemerkt een briefje geworpen had: op hetwelk slechts de woorden stonden: »Moed, geduld, en vooral dit verscheurd."

Zamora was reeds lang, gelijk met allen, die in huis waren, ook met den tuinman bekend geweest; aan dezen sloot hij zich voornamelijk aan. Hij hielp hem arbeiden, hij bewees hem honderd kleine diensten, en maakte zich hem weldra onontbeerlijk. Over het geheel genomen, was er elk mede gediend, den beschermeling van den geheimschrijver, en zelfs van den groot Inquisiteur tot vriend te hebben. De tuinman was een oud man, die een liefhebber van den sterken drank was, en *Zamora* verzorgde hem rijkelijk daarmede. In weinig weken had hij het zoo ver gebragt, dat hij het volle vertrouwen van dezen man bezat, en alle uren in den tuin kon gaan. Gedurende dezen tijd had *Zamora* zijne overige vrienden geenszins veronachtzaamd. Hij bood overal de behulpzame hand, en sedert verscheidene weken bekleedde hij de plaats van den gevangenbewaarder, om de gevangenen 's middags en 's avonds het eten te brengen.

Op zekeren avond vond *Estevan* een briefje met de woorden: « Morgen, op hetzelfde uur, opgelet!" *Zamora* liet zich op dezen dag vroeg in de keuken vinden, waar voor de gevangenen hun maaltijd gereed gemaakt werd. Hij maakte zich meester van de broodkorf, gelijk hij reeds meermalen gedaan had. Het gelukte hem, een der broodjes weg te moffelen, en een ander, dat er naar geleek en waarin eene vijl verborgen was, daarvoor in plaats te leggen. Met een kloppend hart ging hij nu heen, gaf elken gevangene zijn broodje, en aan *Estevan* gelukkiglijk het voor hem bestemde. Dit had hem intusschen zulk een' angst aangejaagd, dat hij kort daarop in onmagt viel. Alle zijne vrienden schoten toe, en zijn beschermer, de secretaris, wien het voorval gemeld werd, reikte hem zelfs de hand. Hij kwam echter spoedig weder bij, en het gebeurde had verder geene gevolgen.

Er verliepen nu twee maanden, van den eenen kant in de angstigste verwachting, van den anderen in zoo voorzigtig mogelijk te werk te gaan. Eindelijk ontving *Estevan*, 's avonds voor kersmis, langs den gewonen weg een briefje, van den volgenden inhoud: « Wanneer alles gereed is, laat dan morgen uw flesch onaangeroerd staan." De flesch kwam inderdaad onaangeroerd terug, en *Estevan* ontving daardoor een briefje met de woorden: » Morgen, tusschen middernacht en één uur, laat gij het koord uit het venster neder." Een bundel koorden was aan het briefje gehecht. Op het kersfeest leefden allen vrolijk in huis. De Groot-Inquisiteur smulde en braste met de zijnen. Na tien ure was alles stil. De opperste der wachters zeide *Zamora* in vertrouwen, dat hij zijne beminde beloofd had, haar een bezoek te geven, en verzocht hem, in zijne plaats te waken. *Zamora* beloofde het. »Ik heb," zeide hij, » den tuinman wel mijn woord gegeven, om een flesch wijn met hem te drinken, maar de dienst zal er niet door lijden." De alcade ging naar zijne beminde; *Zamora* onthaalde de wachters rijkelijk op wijn, dronk den tuinman braaf toe en bragt het spoedig zoo ver, dat allen lagen te ronken.

Nu was het beslissende uur gekomen. *Zamora* haalde eene koordladder, die hij zelf gemaakt en zorgvuldig verborgen had. Nadat de klok twaalf ure geslagen had, begaf hij zich onder *Estevans* venster; het koord kwam neder, de koordladder werd opgetrokken en vastgehaald. De gevangene klom gelukkig naar beneden, en heer en bediende lagen elkander in de armen. Zij ontkwamen gelukkig uit het huis, en begaven zich naar den Consul, die reeds alles tot de afreis in gereedheid gebragt had. Zonder verzuim gingen zij naar Bordeaux scheep, alwaar *Estevan*, zich niet naar Spanje vertrouwende, zijne overige dagen in rust en vrede doorbragt, en na verloop van verscheidene jaren in de armen van *Zamora*, dien hij tot zoon aangenomen had, ontsliep.

(*Keur van N. en A. Mengelingen.*)

De tooneelspeler Schuter.

De beroemde *Engelsche* tooneelspeler SCHUTER diende, in zijne vroege jeugd, als loopjongen in eene herberg, in de nabijheid van *Coventgarden*.

Eens trad een edelman het huis in; nadat hij eenige ververschingen had gebruikt, riep hij SCHUTER, en gelastte dezen, een' huurkoets te gaan halen. SCHUTER gehoorzaamde; doch toen nu de edelman weder te huis was, miste hij zijn' brieventasch. Hij had op het nommer van de huurkoets geen acht geslagen en om dus het verlorene terug te vinden, begaf hij zich den volgenden morgen weder naar de herberg, om SCHUTER deswege te ondervragen.

De arme jongen kon lezen noch schrijven, en wist derhalve ook het nommer niet op te geven: doch het was hem niet ontgaan, hoe de waard uit de herberg gewoon was de kwart flesschen, pinten enz., die zijne klanten bij hem dronken, met een stuk krijt op te teekenen. Na een' wijl nadenkens, zeide hij tot den edelman:

—« *Sir*, twee kwart en een' pint."

De vrager zag vreemd op, en kon uit dat antwoord niet wijs worden.

« —Wat wil de knaap daarmede zeggen?"
De waard begon te lagchen. — « Hij wil
« daarmede de merken te kennen geven,
« waarvan ik mij bedien, om het drinkgelag
« mijner klanten te onthouden. Een kwart
« teeken ik aan met een' 7, en een' pint met
« een' 1: dus zal 't nommer 771 zijn geweest."

Met deze inlichting vertrok de edelman, zocht de huurkoets op, en kreeg ook zijne

daarin gevonden' brieventasch terug, die eene belangrijke som in banknooten bevatte. Hij nam voor, om den armen jongen, die bij alle gemis van onderrigt, zoo veel natuurlijk verstand aan den dag had gelegd, tot iets beters op te leiden. Hij deelde zijn oogmerk den waard mede, die den knaap ook terstond uit zijne dienst ontsloeg.

De edelman zorgde nu voor zijn onderhoud en zond hem naar de school. SCHUTER beantwoordde volkomen aan de verwachting van zijnen weldoener: hij maakte snelle vorderingen, verried in 't vervolg eene besliste neiging voor de tooneelkunst, liet zich bij een' van de schouwburgen aannemen, en werd welhaast een der beroemdste tooneelspelers van zijnen tijd.

De edelman bleef, zijn leven lang, SCHUTER's berchermer, en was er trotsch op, dat hij zulk een talent uit de duisternis te voorschijn had geroepen. (*Bloemlezing.*)

Ik heb in *Duitschland* een' ambtenaar bij de censuur gekend die in het gewone leven niet alleen een bekwaam en kundig, maar ook een zeer regtschapen man, doch als censor een geheel ander mensch was, en zoo niet het goede, maar het kwade te veel deed, dat, wanneer hij ten tijde van het Napoleontische vastelandsstelsel dit ambt bekleed had, hij gewis in een' Duitschen roman bij de uitroeping *englisches Mädchen* (engelachtig meisje)! het woord *englisches* als contrabande zou doorgehaald hebben, en, zoo zijn gezond verstand hem daarvan niet wederhouden had, in staat geweest ware te vorderen dat men *französisches* in de plaats zou stellen.

GEBOORTE, STERFGEVALLEN, ENZ.

BURGERLIJKE STAND. — In de vorige week zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: Abichael del Castilho, huisvrouw van J. Nunes, *dochter.* — Justina Elisabeth Vels, *dochter.* — Frederica Antoinette Floortje le Couvreur, *zoon.* — Isabella van Oulorius, *dochter.* — Jeane Adolphine Louise Nepten, huisvrouw van G. C. van Meerten, *dochter.*

OVERLEDEN: Judith Smith, oud 1 j. en 5 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 5den, het Schip Alexander, Kapt. A. S. Cassie, van Rotterdam.

Den 6den, het Schip de Jonge Gerbrand, Kapt. R. C. Jaski.

Den 7den, het Schip Vrieslands Welvaren, Kapt. D. T. van Veen.

Idem, het Schip Alida, Kapt. T. D. Doornbos, allen van Amsterdam.

UITGEKLAARD.

Den 4den, het Schip Regent, Kapt. A. Allen, naar Rotterdam, lading: 320 vaten Suiker, 46 balen schoone en 5 dito vuile Katoen en 12 puncheons Rum.

ADVERTENTIEN.

(38031) *TRANSPORTEN.*

Den 26sten Augustus 1834. M. A. KEIJSER, Vendumeester, aan J. H. WAGNER, van een bloot Erf, gelegen op den hoek van de *Klipsteenen-* en *Keizerstraten*, Lª. B. Nº. 134; aangekomen hebbende den Boedel J. A. van LOBRECHT.

Idem. Denzelven als voren, aan D. J. LOBO SENIOR en JOSEPH ABARBANEL Jz., van den Grond *Saraslust*, gelegen aan de rivier *Saramacca*, aangekomen hebbende den Boedel ISAAC DE LA PARRA JR.

Idem. De Weduwe S. M. RUCKER, geboren DE HAAN, als Erfgename van NICOLAAS NOOIT GEDAGT van DE HAAN, aan JANSIE van GREEBER, van het Huis en Erf, aan de *Prinsenstraat*, Lª. D. Nº. 845.

Den 28sten. JAN DE JAGER Ez. qq., ALIDA JOHANNA JOLLES, eerder Wed. MATTHEUS COENRAADTS, thans van JAN WILLEM CAMPHUIS, JOHANNES MATTHEUS COENRAADTS en JACOBUS HENDRIK COENRAADTS, aan RODOLPHE LE CHEVALIER, van 1/6 in de Plantaadje *St. Eustatius,* gelegen aan de rivier *Suriname.*

Den 30sten. HENDRINA JOHANNA FRANKE, aan ANTHONIJ WILDEBOER, van de helft der Plantaadje *à la Bonheur*, gelegen in de rivier beneden *Commewijne*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Plantaadjen *Zoelen* en *Geertruidenberg.*

Den 5den September. L. THIJM, gewezene Vendumeester en Ontvanger, aan SUSANNA JOHANNA GOEDE, huisvrouw van S. B. KLEINE, als universele Erfgename van wijlen hare Moeder ELISABETH JOHANNA GOEDE, gebore HELCUS HUBNER, van het Huis en Erf, gelegen aan de *Wagewegstraat*, bekend onder Lª. D. Nº. 89.

Paramaribo, den 5 September 1834.

WENTHOLT,
fung. Griffier.

(2166) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname,* zal op Vrijdag den 12den September 1834, ter Kastelenije van het Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De PLANTAADJE *FELIX* en den GROND *GEORGE HENDRIK*, beide gelegen aan het gedolven Kanaal van *Matappica*, ter regterhand in het opvaren, de eerste tusschen de verlatene Plantaadjen *Duringen* en *Bij Geluk*, en de tweede tusschen de Plantaadje *Anna Catharina*, en den Grond *Boses'slust*, aankomende GEBR. BENICKE, met derzelver Gronden, Bepoting, Beplanting, Gebouwen, Slavenmagt, Vee, Gereedschappen, Materialen en verdere Ap- en Dependentie; alles ingevolge inventaris ter *visie.*

Paramaribo, den 6 September 1834.

N. L. BRAAM,
Exploicteur.

(38028) Ingevolge vorige *annonce* is de Verkooping der aan de Erven Vrouwe AGATHA SARA KLEIN, wed. G. G. LANS toebehoorende en laatst op de Plantaadje *Klein Lunenburg* gewerkt hebbende SLAVEN, bestaande uit:

ZEVEN EN TACHTIG KOPPEN,

alsnu bepaald op MORGEN, zijnde Woensdag, den 10den dezer, des namiddags om *vier* uren, door en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, alwaar dezelven reeds te bezigtigen zijn, alsmede de geadverteerde *PONT, LASTDRAGER* en *TENTBOOT* met zijn Toebehooren.

De Koopschat der Slaven, kan door de Koopers in Wissels worden voldaan, mits dezelve door den Vendumeester worden goedgekeurd.

Paramaribo, den 9 September 1834.

H. G. ROUX qq.
F. W. WERLE qq.

(38047) ☞ *NIEUWE AARDAPPELEN, PROVISIEN, DRANKEN en STUKGOEDEREN*, aangebragt met de laatst gearriveerde Schepen, en te bekomen bij

DEGENHARD & KRAMER.

Paramaribo, 8 September 1834.

(38041) De ondergeteekende heeft bij behoorlijke procuratie tot *Generale Gemagtigde* aangesteld, den Heer J. L. GELLEE.

Paramaribo, den 3 September 1834.

F. C. NAHLOP.

(38046) De ondergeteekende voornemens zijnde met de Winkel uit te scheiden, verzoekt hare Debiteuren zeer vriendelijk hunne verschuldigde te komen voldoen, ten einde zij in staat worden gesteld tot voorkomen van alle vervolging; en presenteerd hare overige *WINKELWAREN* voor contant en tot civiele prijzen te koop aan, als:

Zoetemelksche en Komijne Kazen; Boter; kwart tonnen Vleesch; Zeep in kisten; Zoete Olie in dito, Roode- en Madera Wijn; conjac en witte Brandewijn; Jenever; mans-, jongens- en dames Schoenen en Laarsen; zijde Parasols; Lakens en andere Stukgoederen; Hang- en Staande Lampen; Aardewerk; lange Fleschenkurken en veel meer andere Goederen.

Paramaribo, den 9 September 1834.

D. PRET, geb. BURGER.

(38751) A. SALOMONS, zal *HEDEN MORGEN*, om 9 uren, op Vendu verkoopen: Provisien en Stukgoederen, alsmede eenige melkgevende Beesten en Bullen.

(38049) Kapt. J. H. BODEMAN voerende de Schoener Kof *Wilhelmina Frederica*, zal den 10 dezer, de reis naar *Amsterdam* aannemen.

Verzoekt dus hen, die iets ten zijnen lasten hebben, om dadelijk hunne pretentien te komen ontvangen, en die hem verschuldigd zijn, betaling te presteren.

Paramaribo, 9 September 1834.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Kofschip Wilhelmina Frederica, Kapt. J. H. Bodeman. — Adres bij Bothe & Fuchs. — Sluit 10 September.

Het Schip Vrieslands Welvaren, Kapt. D. T. van Veen. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 25 September.

Het Schip Alida, Kapt. T. D. Doornbos. Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 5 October. Heeft nog ruimte voor 20/m. ℔ Koffij.

Het Schip de jonge Gerbrand, Kapt. R. Jaski. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit ultimo dezer. — Is voorzien van een Polis van $3^1/_2$ p[illegible]

Naar Middelburg:

Het Kofschip Henriette, Kapt. J. C. Will[illegible] Adres bij Bothe & Fuchs. — Sluit 15 September.

Naar Boston:

De Nd. Am. Brik Banian, Kapt. R. Ev[illegible] Adres bij J. M. Samson.

De Nd. Am. Brik Fox, Kapt. Chs. Saunders. Adres bij J. M. Samson.

Naar Gloucester:

De Nd. Am. Brik Sara Ann, Kapt. C. [illegible] Adres bij de Wed. J. van Praag

Hoogsten Waterstand

AAN DE FORTRESSE *NIEUW AMSTERDAM.*

	's morgens.	[illegible]
9. Dingsdag	10—00.	10—[illegible]
10. Woensdag	10—35.	11—[illegible]
11. Donderdag	11—58.	0—[illegible]
12. Vrijdag	0—35.	1—[illegible]

☞ Als het aan de Fortresse *Nieuw Amsterdam* hoog water is, dan is zulks aan *Paramaribo* 14 minuten *later.*

Ter Drukkerij van FUCHS & C°.